

ASIA

Työvoimapoliittinen lausunto annettava säädetyssä määräajassa

KANTELU

Kirjoituksessaan 2.3.2018 oikeuskanslerille kantelija on arvostellut Keski-Suomen työ- ja elinkeinotoimiston (myöhemmin TE-toimisto) käsittelyaikoja työttömyysturva-asiassaan.

SELVITYS

Keski-Suomen TE-toimisto on 17.4.2018 antamassaan selvityksessä todennut, että kantelija ilmoitti verkossa TE-palvelujen Oma asiointi -palvelussa 31.1.2018 aloittavansa työn puolisonsa yrityksessä. Tietojärjestelmä on samana päivänä tehnyt asiasta automaattisesti selvityspyynnön. Kantelija on palauttanut häneltä pyydetyn selvityksen 1.2.2018. Hän on tiedustellut selvityksensä käsittelytilannetta puhelimitse 21.2.2018, 2.3.2018 ja 5.3.2018.

TE-toimisto antoi työvoimapoliittisen lausunnon 6.3.2018. Selvityksessä todetaan, että valitettavasti kantelijan työttömyysturva-asian käsittely kesti 33 päivää, kolme päivää yli lakisääteisen 30 päivän käsittelyajan. Selvityksen mukaan syynä käsittelyviiveeseen oli se, että käsiteltävä asia oli tavanomaisesta poikkeava, minkä vuoksi asian käsittelijä ei osannut suoraan ratkaista asiaa, vaan joutui selvittämään asiaa tavallista enemmän työttömyysturvalain tulkintaohjeista. Tulkintaa pohdittiin myös työttömyysturvan asiantuntijalausuntoja antavan ryhmän kesken. Tämä viivästytti käsittelyä lisää 1-2 päivää. Asiantuntijoiden tekemän harkinnan jälkeen ja kantelijan antaman selvityksen pohjalta hänelle annettiin lausunto, jonka mukaan työttömyysetuuden maksamiselle ei ollut työvoimapoliittista estettä.

Selvityksen mukaan toinen syy työvoimapoliittisen lausunnon antamisen viivästy miseen oli työttömyysturvan asiantuntijakäsittelyn ruuhkautuminen vuodenvaihteessa 2017-2018 ja alkuvuodesta 2018. Ruuhkautumiseen on vaikuttanut kausivaihtelun lisäksi aktiivimallin käyttöönotto ja asiakkaiden määräaikaishaastatteluiden toimeenpano. Myös henkilöstöresursoinnissa on ollut vaihtelevuutta. Käsittelyjonossa on ollut keskimäärin 1000-1300 lausuttavaa, joista noin

800-900 asiakasta on antanut/palauttanut selvityksen. Käsittelyaikaa on seurattu tarkasti alkuvuodesta lähtien ja seurataan edelleen tarkasti. Työttömyysturvan asiantuntijalausuntoja tekevän asiantuntijatyöryhmän henkilöresursointia on vahvistettu ja ryhmää on täydennetty palkkatukivaroin työllistetyillä. Työttömyysturvan asiantuntijalausuntojen käsittely vaatii osaamista. Rekrytoidut asiantuntijat on nyt saatu perehdytettyä työttömyysturvan asiantuntijalausuntojen käsittelyyn, mikä nopeuttaa jatkossa lausuntojen käsittelyä. Selvityksen mukaan TE-toimistossa on tehty myös ylitöitä, jotta käsittelyajat saataisiin taas lakisääteisiksi. Tällä hetkellä käsittelyaika on lakisääteinen, 29-30 päivää selvityspyyntöön vastanneiden osalta. TE-toimisto on selvityksessään pahoitellut viivettä kantelijan työttömyysturva-asian käsittelyssä.

RATKAISU

Perustuslain 108 §:n 1 momentin mukaan oikeuskanslerin tulee valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa.

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 3 §:n 1 momentin mukaan oikeuskansleri käsittelee hänelle osoitettuja kirjallisia kanteluja ja viranomaisten ilmoituksia. Lain 4 §:n 1 momentin mukaan oikeuskansleri tutkii kantelun, jos on aihetta epäillä oikeuskanslerin valvontavaltaan kuuluvan henkilön, viranomaisen tai muun yhteisön menetelleen lainvastaisesti tai jättäneen velvollisuutensa täyttämättä taikka jos oikeuskansleri muusta syystä katsoo siihen olevan aihetta.

Työttömyysturvalain (1290/2002) 1 luvun 4 §:n 3 momentin mukaan työ- ja elinkeinotoimisto tai työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskus antaa työttömyysetuuden saamisen työvoimapolitiittisista edellytyksistä Kansaneläkelaitosta ja työttömyyskassaa sitovan lausunnon siten kuin 11 luvun 4 §:ssä säädetään.

Työ- ja elinkeinoministeriö on antanut asetuksen 1556/2016 työvoimapolitiittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon merkittävistä tiedoista. Asetuksen 1 §:ssä säädetään, että työttömyysturvalain (1290/2002) 11 luvun 4 §:ssä tarkoitettu työvoimapolitiittinen lausunto tulee antaa ilman aiheutonta viivytystä, kuitenkin 30 päivän kuluessa siitä, kun hakija on toimittanut lausunnon antamiseksi tarpeellisen selvityksen tai kun määräaika selvityksen antamiseen on päätynyt.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Saadun selvityksen mukaan työvoimapolitiittinen lausunto on kantelijan asiassa annettu 33 päivän kuluttua hänen antamastaan selvityksestä. Asetuksessa säädetty 30 päivän määräaika on siten ylittynyt kolmella päivällä. TE-toimiston selvityksessään esittämät syyt viivästymiselle eli asioiden käsittelyn ruuhkautuminen ja lausunnossa ratkaistavan kysymyksen poikkeaminen tavanomaisesta eivät lähtökohtaisesti ole hyväksyttäviä syitä asetuksessa säädetyn määräajan ylittämiseen. Keski-Suomen TE-toimisto ei ole kantelijan osalta noudattanut asetuksessa säädettyä määräaika työvoimapolitiittisen lausunnon antamiselle.

Koska TE-toimistossa on annetun selvityksen mukaan ryhdytty useisiin toimenpiteisiin lausuntojen antamiseksi määräajassa, asiassa ei kuitenkaan ole aihetta muihin toimenpiteisiin kuin

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

että kiinnitän vastaisen varalle Keski-Suomen TE-toimiston huomiota velvollisuuteen antaa työvoimapolitiittiset lausunnot asetuksessa säädetyssä määräajassa.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Kimmo Hakonen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Outi Kauppila

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi